

Asia: VN/15285/2021

HE laiksi osatyökykyisten työllistymistä tukevan erityistehtävayhtiön perustamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

2 §. X Oy:n tehtävät ja toimiala

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin, että yhtiön tulisi toimia tuloksellisesti, mutta sen ensisijaisena tavoitteena ei olisi tuottaa liikevoittoa. Toimintaa tulisi ehdotuksessa harjoittaa niin, ettei se vääristä kilpailua. Momentissa säädettäisiin myös, että yhtiön tuottamien palveluiden hinnoittelun tulee olla markkinaehtoista. Onko teillä tähän lausuttavaa?

-

Pykälän 5 momentissa säädetään, että yhtiö tuottaa EU:n valtioneuvoston päätöksessä tarkoitettuja yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin tarkoitettuja palveluja (SGEI) ja että siihen sovelletaan lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016). Onko teillä tähän lausuttavaa?

-

3 §. Yhtiön toiminnan kohdistuminen

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin yhtiöön työllistettävien kohderyhmästä. Onko teillä tähän lausuttavaa?

Kohderyhmänä vaikeimmassa asemassa olevat osatyökykyiset on mielestämme hyvä. Osa kohderyhmästäme, kuuroista viittomakielisistä kuuluu tähän ryhmään, erityisesti maahanmuuttajakuurot. Myös viimesijaisuutta on hyvä korostaa. Tämä työllistymismalli ei poista työnantajien velvollisuutta tarjota työpaikkoja myös osatyökykyisille esimerkiksi kohtuullisin mukautuksin. Kuuroissa henkilöissä löytyy valtavasti osaamista ja potentiaalista työvoimaa jää käyttämättä muun muassa työnantajien ennakoluulojen ja osittain hakijoiden puutteellisen kieli- ja työnhakutaitojen vuoksi. Tämä erityistehtävayhtiö tarjoaa mahdollisuuden kiinnittyä yhteiskuntaan juuri sellaisille henkilöille, jotka eivät muuta kautta ole siihen mahdollisuutta saaneet. Työnhakijan halua ja motivaatiota työhön tulee myös korostaa eli osallistuminen on vapaaehtoista.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että työ- ja elinkeinotoimisto valitsisi kohderyhmäkriteerit täyttävistä työnhakijoista ne, jotka asetettaisiin ehdolle yhtiön palvelukseen. Yhtiö voisi rekrytoida palvelukseensa ainoastaan tästä ehdolle asetettavista henkilöistä työllistäessään osatyökykyisiä. Onko teillä tähän lausuttavaa?

Mielestämme on hyvä, että TE-toimisto asettaa ehdolle työnhakijoita. TE-toimiston työntekijöille tulee tarjota koulutusta asiassa osatakseen arvioida kunkin asiakkaan tilannetta yksilöllisesti, kuten myös tulevaisuudessa erityistehtäväyhtiölle jos se viimekädessä tekee valintapäätökset työntekijöistä.

Suosittelimme TE-toimistoa käyttämään moniammatillista työryhmää asiantuntijuuden varmistamiseksi sekä järjestöjen asiantuntemusta tässä asiassa. Kuurojen liitto tarjoaa koulutusta ja tietoa kuurojen, viittomakielisten työllistymisasioiden esimerkiksi TE-toimiston henkilökunnalle. Yhdenvertaisuuden ja sujuvuuden näkökulmasta kuurot asiakkaat tulevat parhaiten kohdatuksi äidinkielellään, viittomakielellä.

Työvoimaviranomaisella on viranomaisasemassa velvoite järjestää tulkkaus näihin TE-toimistossa käytäviin keskusteluihin ja haastatteluihin. Työelämässä kuurot käyttävät työelämätulkkauksia, jonka Kelan vammaisten tulkkauspalvelu järjestää maksuttomasti.

Mikä olisi perustettavalle erityistehtäväyhtiölle sopiva nimi?

.

Välittäjä oy

Muita huomioita ja kommentteja esitysluonnoksesta

Onko teillä muuta lausuttavaa?

Kuurojen Liitto haluaa korostaa työnhakijoiden ja -tekijöiden tuen tarpeen arvioimista edelleen erityistehtäväyhtiön kautta töihin päästyään. Ehdotamme, että tarjolla on asiantuntevaa työvalmennusta erityisesti työn aloituksen sujuvuuden ja työssä pysymisen takaamiseksi. Kohderyhmästäimme erityisesti kuurot maahanmuuttajat hyötyvät työvalmennuksesta, sillä he tarvitsevat tukea kirjoitetun kielen ymmärtämisessä sekä tutustuessaan suomalaiseen työkuulttuuriin. Kohderyhmämme hyötyy viittomakielisestä palvelusta ja toivoo saavansa tietoa viittomakielellä. Suomessa on kaksi virallista viittomakieltä: suomalainen ja suomenruotsalainen viittomakieli.

Maja Tiina
Kuurojen Liitto ry